

entuzjaści edukacji

Wyniki badania PISA 2000-2009 w Polsce Zmiany i wyzwania na przyszłość

„Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Czego dokonaliśmy przez ostatnich dziewięć lat?

Co mamy nadal do zrobienia?

Perspektywa uczenia się przez całe życie

Jakiej edukacji pragniemy za następnych dziewięć lat?

Czytanie i interpretacja – Polskę wyróżnia przejście od bardzo niskich wyników w 2000 roku do wyników powyżej średniej OECD

2000	
Finlandia	546
Kanada	534
Nowa Zelandia	529
Australia	528
Irlandia	527
Hong Kong-Chiny	525
Korea	525
Japonia	522
Szwecja	516
Belgia	507
Islandia	507
Norwegia	505
Francja	505
USA	504
Dania	497
Szwajcaria	494
Hiszpania	493
Austria	492
Czechy	492
Włochy	487
Niemcy	484
Lichtenstein	483
Węgry	480
Polska	479
Grecja	474
Portugalia	470
Rosja	462
Łotwa	458
Izrael	452
Tajlandia	431
Bułgaria	430

2003	
Finlandia	543
Korea	534
Kanada	528
Australia	525
Lichtenstein	525
Nowa Zelandia	522
Irlandia	515
Szwecja	514
Holandia	513
Hong Kong-Chiny	510
Belgia	507
Norwegia	500
Szwajcaria	499
Japonia	498
Makao-Chiny	498
Polska	497
Francja	496
USA	495
Dania	492
Islandia	492
Niemcy	491
Austria	491
Łotwa	491
Czechy	489
Węgry	482
Hiszpania	481
Luksemburg	479
Portugalia	478
Włochy	476
Grecja	472

2006	
Korea	556
Finlandia	547
Hong Kong-Chiny	536
Kanada	527
Nowa Zelandia	521
Irlandia	517
Australia	513
Lichtenstein	510
Polska	508
Szwecja	507
Holandia	507
Belgia	501
Estonia	501
Szwajcaria	499
Japonia	498
Tajwan	496
Wielka Brytania	495
Niemcy	495
Dania	494
Słowenia	494
Makao-Chiny	492
Austria	490
Francja	488
Islandia	484
Norwegia	484
Czechy	483
Węgry	482
Łotwa	479
Luksemburg	479
Chorwacja	477
Portugalia	472

2009	
Szanghaj-Chiny	556
Korea	539
Finlandia	536
Hongkong-Chiny	533
Singapur	526
Kanada	524
Nowa Zelandia	521
Japonia	520
Australia	515
Holandia	508
Belgia	506
Norwegia	503
Estonia	501
Szwajcaria	501
Polska	500
Islandia	500
USA	500
Liechtenstein	499
Szwecja	497
Niemcy	497
Irlandia	496
Francja	496
Tajwan	495
Dania	495
Wielka Brytania	494
Węgry	494
Portugalia	489
Macao-Chiny	487
Włochy	486
Łotwa	484
Słowenia	483
Grecja	483
Hiszpania	481
Czechy	478
Słowacja	477

43 kraje

41 krajów

57 krajów

65 krajów

Matematyka – brak zmian

przy pewnym obniżeniu osiągnięć uczniów w wielu krajach

2003	
Hong Kong (Chiny)	550
Finlandia	544
Korea	542
Holandia	538
Liechtenstein	536
Japonia	534
Kanada	532
Belgia	529
Makao (Chiny)	527
Szwajcaria	527
Australia	524
Nowa Zelandia	523
Czechy	516
Islandia	515
Dania	514
Francja	511
Szwecja	509
Austria	506
Irlandia	503
Niemcy	503
Słowacja	498
Norwegia	495
Luksemburg	493
Polska	490
Węgry	490
Hiszpania	485
Łotwa	483
USA	483
Federacja Rosyjska	468
Portugalia	466
Włochy	466
Grecja	445
Serbia	437
Turcja	423
Urugwaj	422
Tajlandia	417
Meksyk	385

41 krajów

2006	
Tajwan	549
Finlandia	548
Hong Kong (Chiny)	547
Korea	547
Holandia	531
Szwajcaria	530
Kanada	527
Makao (Chiny)	525
Liechtenstein	525
Japonia	523
Nowa Zelandia	522
Belgia	520
Australia	520
Estonia	515
Dania	513
Czechy	510
Islandia	506
Austria	505
Słowenia	504
Niemcy	504
Szwecja	502
Irlandia	501
Francja	496
Wielka Brytania	495
Polska	495
Słowacja	492
Węgry	491
Luksemburg	490
Norwegia	490
Litwa	486
Łotwa	486
Hiszpania	480
Azerbejdżan	476
Rosja	476
USA	474
Chorwacja	467
Portugalia	466

57 krajów

2009	
Szanghaj (Chiny)	600
Singapur	562
Hong Kong (Chiny)	555
Korea	546
Taiwan	543
Finlandia	541
Liechtenstein	536
Szwajcaria	534
Japonia	529
Kanada	527
Holandia	526
Makao (Chiny)	525
Nowa Zelandia	519
Belgia	515
Australia	514
Niemcy	513
Estonia	512
Islandia	507
Dania	503
Słowenia	501
Norwegia	498
Francja	497
Słowacja	497
Austria	496
Polska	495
Szwecja	494
Czechy	493
W. Brytania	492
Węgry	490
Luksemburg	489
USA	487
Irlandia	487
Portugalia	487
Hiszpania	483
Włochy	483
Łotwa	482
Litwa	477

65 krajów

Rozumowanie w naukach przyrodniczych

poprawa między 2006 a 2009 – powyżej średniej OECD

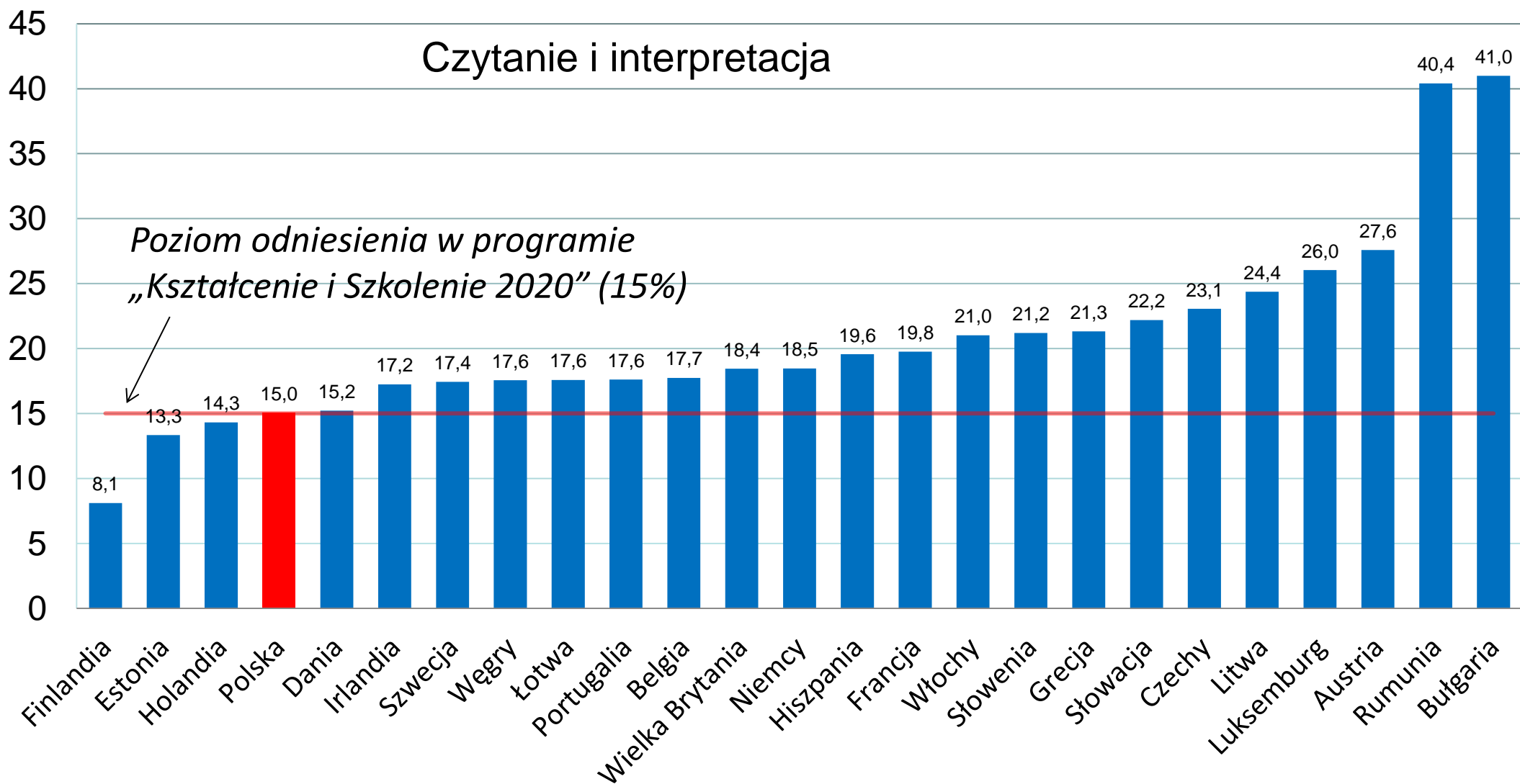
2006	
Finlandia	563
Hongkong-Chiny	542
Kanada	534
Tajwan	532
Estonia	531
Japonia	531
Nowa Zelandia	530
Australia	527
Holandia	525
Liechtenstein	522
Korea	522
Słowenia	519
Niemcy	516
Wielka Brytania	515
Czechy	513
Szwajcaria	512
Makao-Chiny	511
Austria	511
Belgia	510
Irlandia	508
Węgry	504
Szwecja	503
Polska	498
Dania	496
Francja	495
Chorwacja	493
Islandia	491
Łotwa	490
USA	489
Słowacja	488
Hiszpania	488
Litwa	488
Norwegia	487
Luksemburg	486
Rosja	479
Włochy	475
Portugalia	474

57 krajów

2009	
Szanghaj-Chiny	575
Finlandia	554
Hongkong-Chiny	549
Singapur	542
Japonia	539
Korea	538
Nowa Zelandia	532
Kanada	529
Estonia	528
Australia	527
Holandia	522
Tajwan	520
Niemcy	520
Liechtenstein	520
Szwajcaria	517
Wielka Brytania	514
Słowenia	512
Makao-Chiny	511
Polska	508
Irlandia	508
Belgia	507
Węgry	503
Stany Zjednoczone	502
Czechy	500
Norwegia	500
Dania	499
Francja	498
Islandia	496
Szwecja	495
Austria	494
Łotwa	494
Portugalia	493
Litwa	491
Słowacja	490
Włochy	489
Hiszpania	488

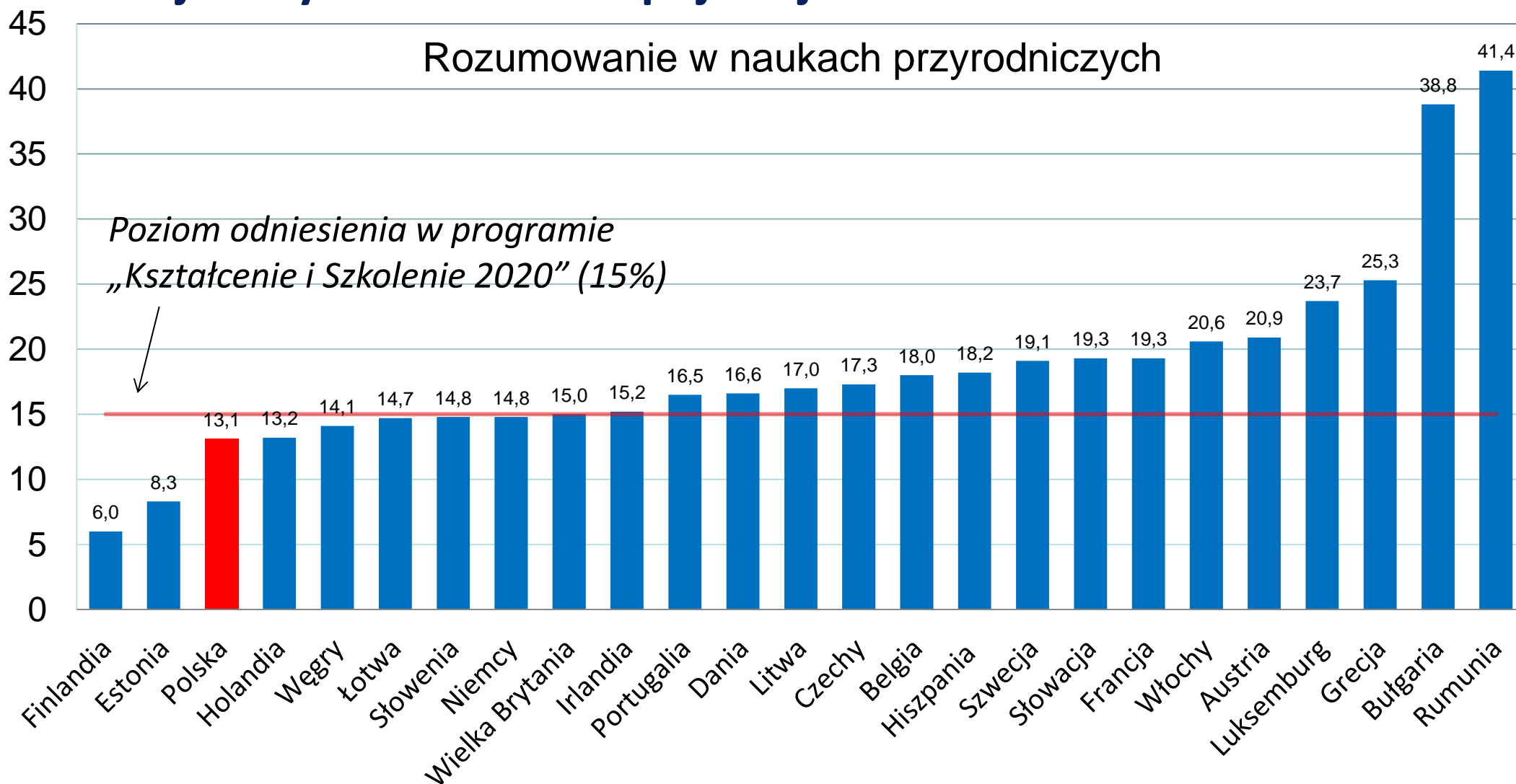
65 krajów

Główny sukces Polski to zmniejszanie odsetka uczniów osiągających najłabsze wyniki

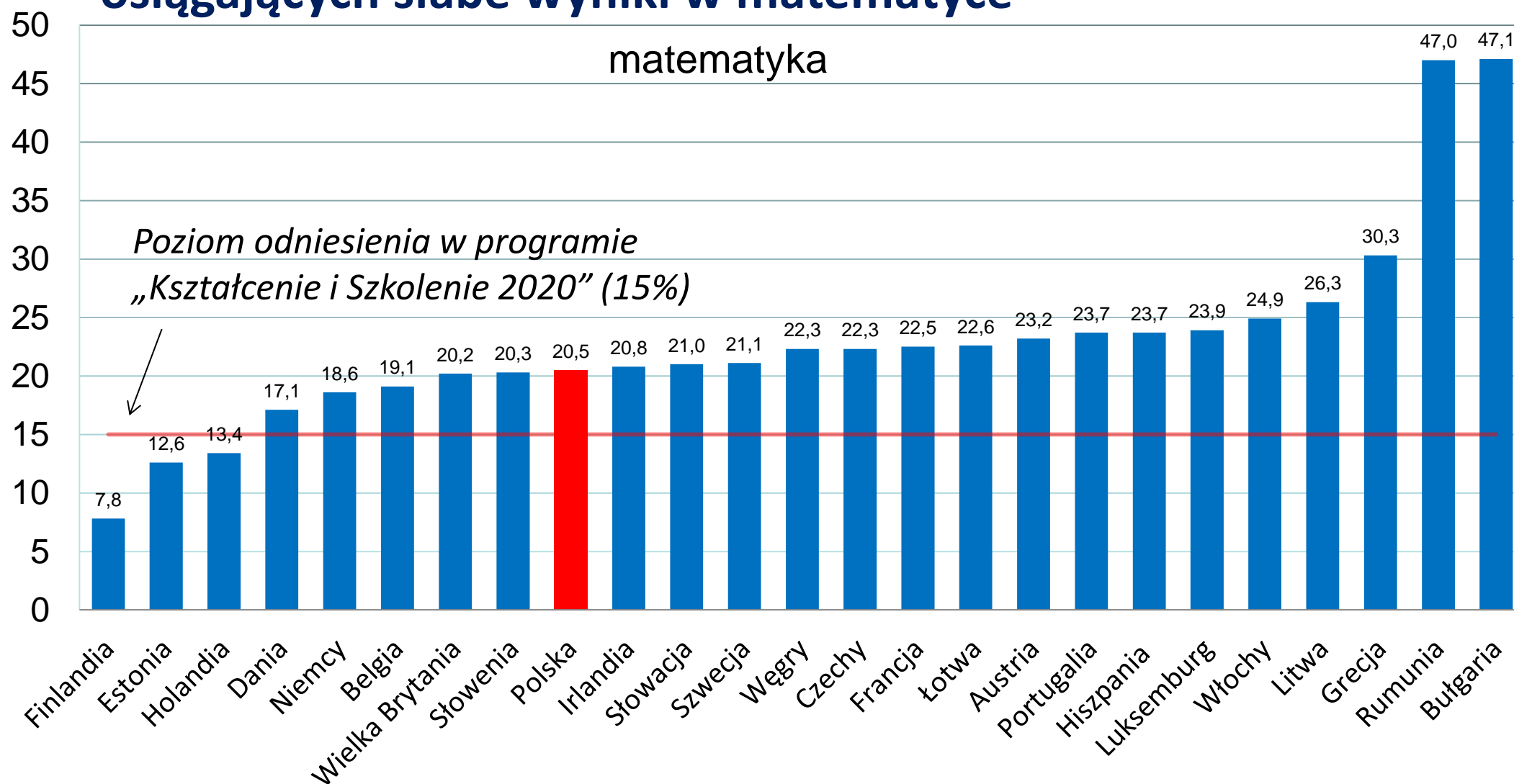

Odsetek uczniów osiągających najłabsze wyniki jest jednym z najniższych w Unii Europejskiej

Rozumowanie w naukach przyrodniczych

Wyzwaniem pozostaje zmniejszanie liczby uczniów osiagajacych slabe wyniki w matematyce

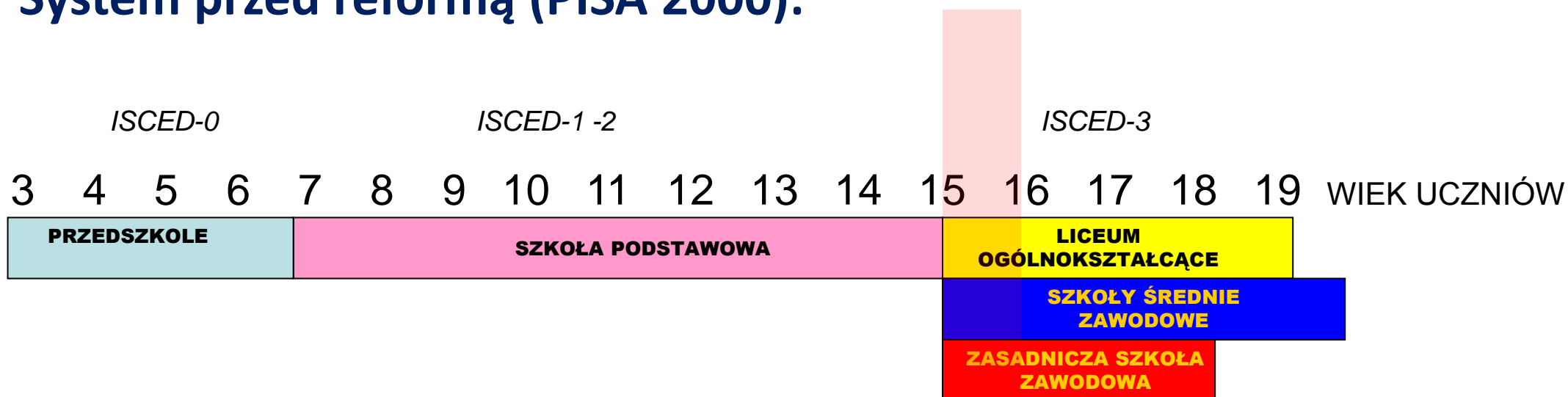

Przeprowadzenie badań PISA 2000 r. zbiegło się w czasie z wprowadzaniem kompleksowych reform systemu edukacji

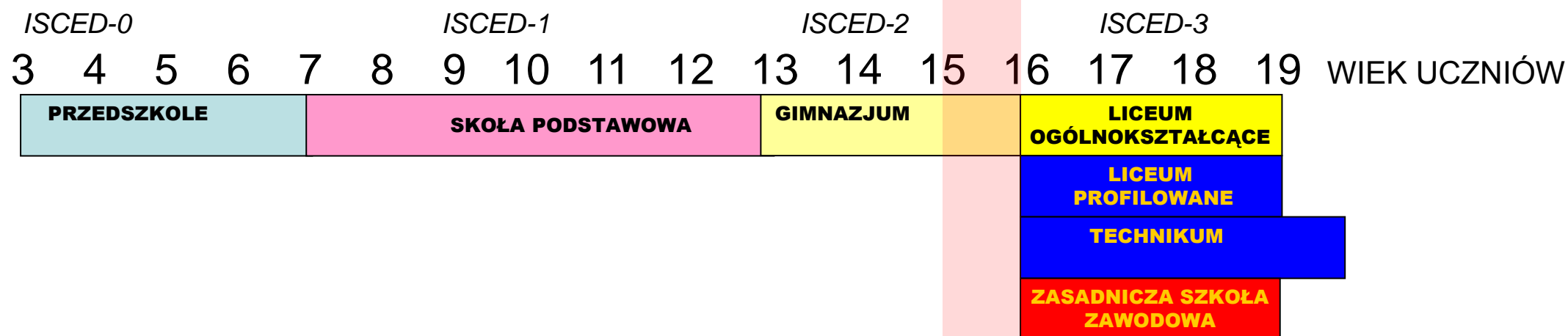
Reformy 1999 :

- powiązanie wielkości środków finansowych przekazywanych władzom lokalnym z liczbą uczniów.
- zmiana struktury szkolnictwa – wprowadzenie **gimnazjów** i wydłużenie o rok powszechnej edukacji
- reforma programowa – (*podstawa programowa - core curriculum*)
- wprowadzenie **systemu egzaminów zewnętrznych**
- racjonalizacja sieci szkolnej, zwłaszcza na obszarach wiejskich
- modernizacja wyposażenia szkół, szczególnie w zakresie nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych

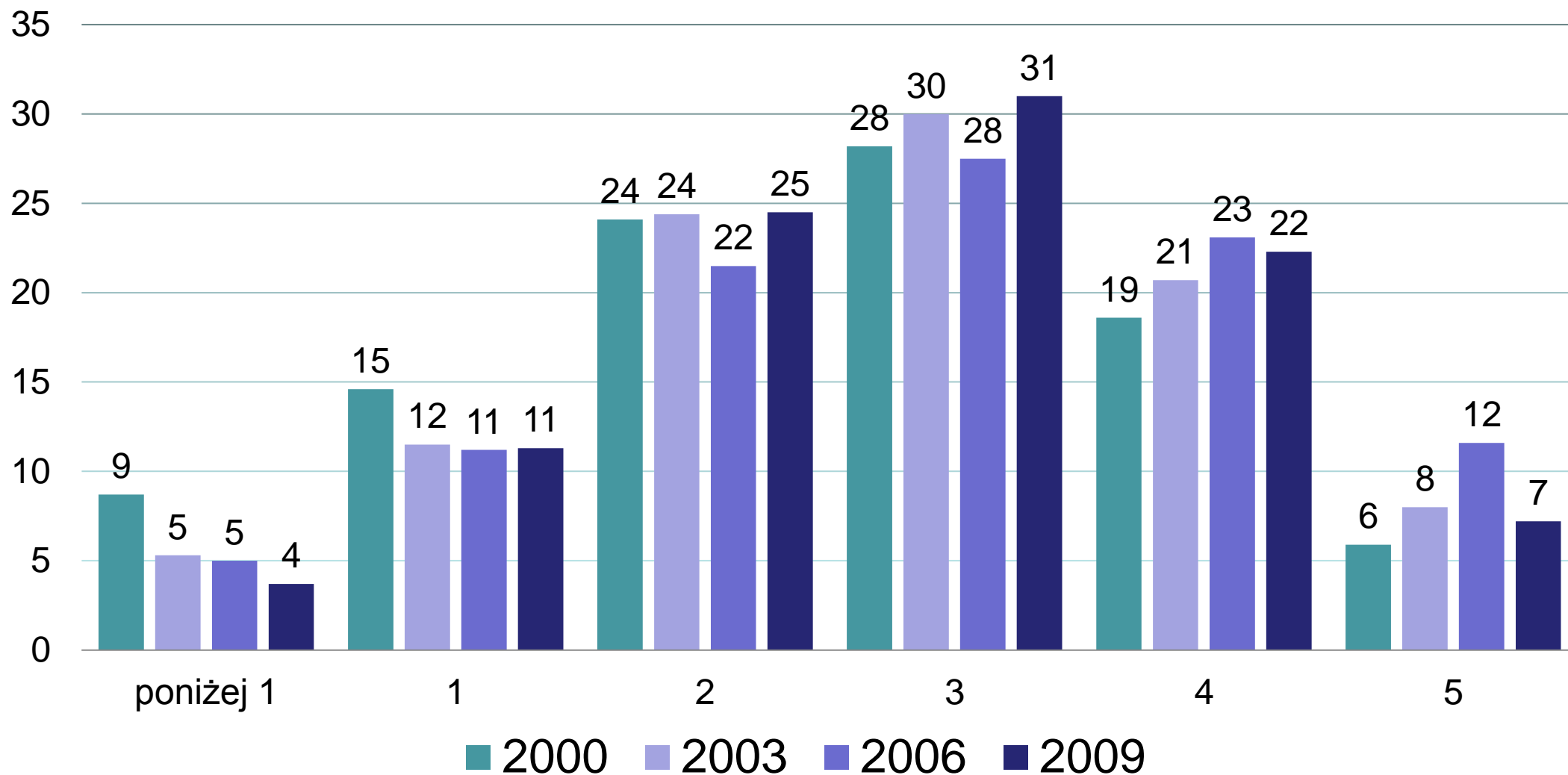
System przed reformą (PISA 2000):

System po reformie (PISA 2003, 2006, 2009, ...)

Efektom zmian była poprawa umiejętności uczniów najstarszych, bez pogorszenia wyniku uczniów najlepszych

Gimnazja zmieniają się

Poprawa wyposażenia szkoły w opinii jej dyrektora

(odsetek dyrektorów szkół wskazujących na braki lub niedostateczne wyposażenie)

	2003	2006	2009
sprzęt i materiały laboratoryjne do nauczania nauk przyrodniczych	82	66	45
komputery wykorzystywane do zajęć	54	35	18
wyposażenie biblioteki	65	38	23
materiały i pomoce szkolne	67	38	26
programy komputerowe	77	51	29

Gimnazja zmieniają się

Poprawa relacji *uczeń – nauczyciel* w opinii uczniów

(odsetek uczniów zgadzających się z podanymi stwierdzeniami)

	2000	2003	2009
nauczyciele wysłuchują tego co mam do powiedzenia	64	62	60
jeśli potrzebuję pomocy otrzymuję ją od nauczycieli	57	68	73
nauczyciele traktują mnie sprawiedliwie	57	69	71

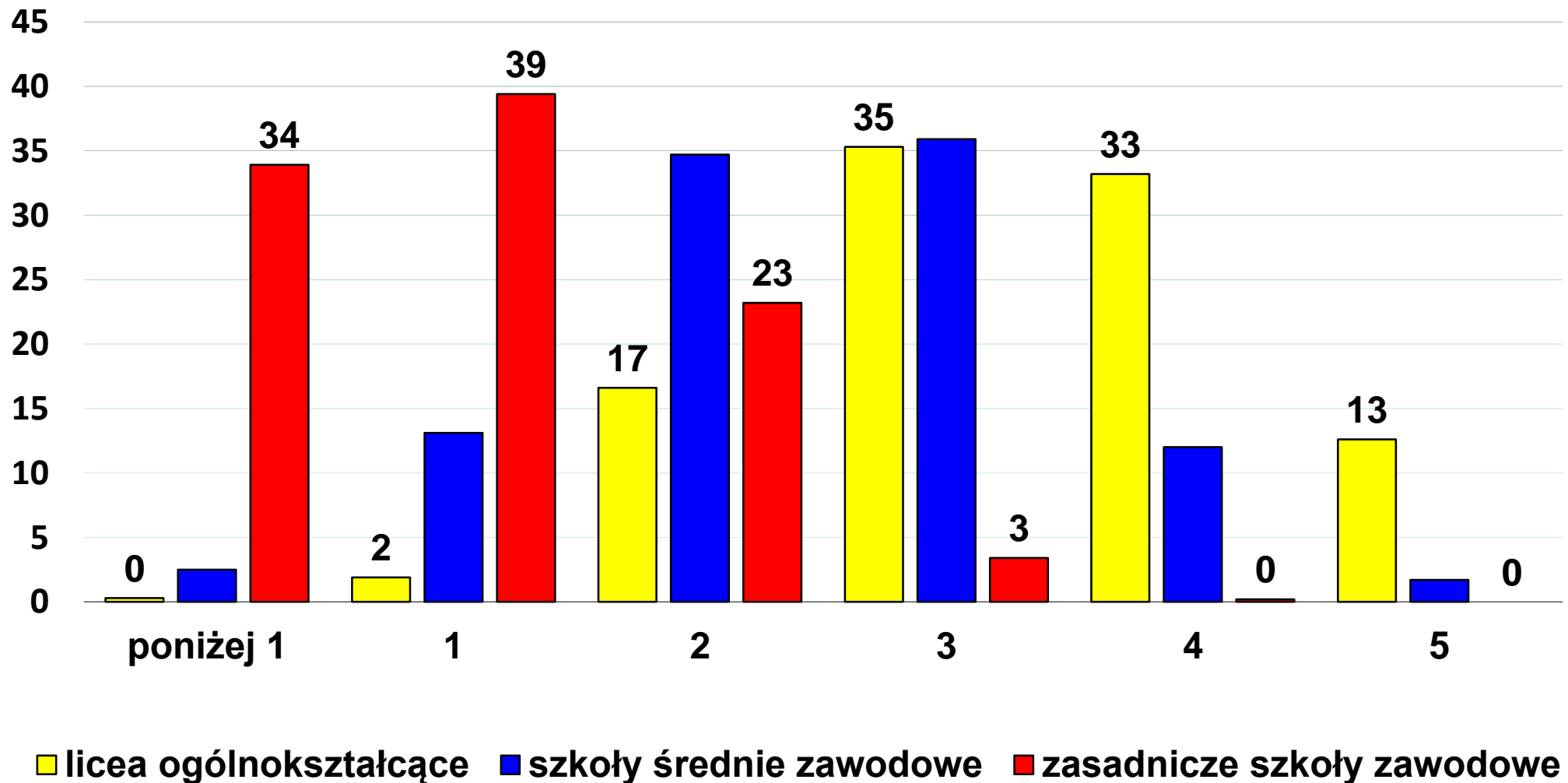
Wyzwaniem dla systemu edukacji w Polsce pozostają zmiany w szkołach ponadgimnazjalnych

dlatego od 2006 r. rozszerzono w Polsce badanie PISA o uczniów tych szkół

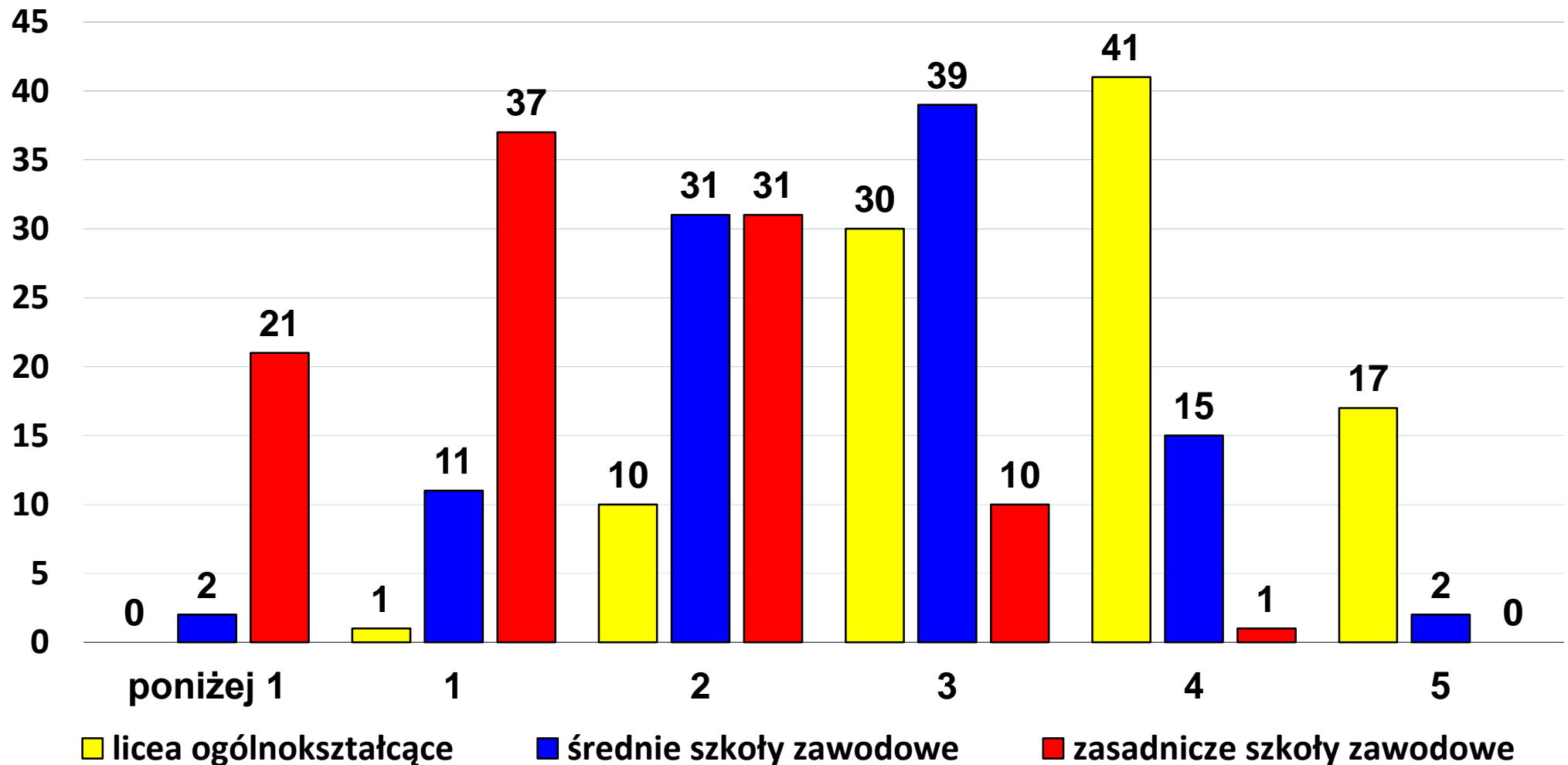
Pomaga to:

- uzyskać całościowy edukacji na progu przejścia po gimnazjum
- systematycznie monitorować ewolucję szkół ponadgimnazjalnych (PISA 2006, 2009, 2012, 2015, ...)
- lepiej wyjaśniać zmiany w poziomie kompetencji uczniów ważnych dla *LLL*
- konsolidować politykę edukacyjną i debatę publiczną

Badanie PISA 2000 wyraźnie potwierdziło znaczące różnice w poziomie umiejętności uczniów różnych typów szkół

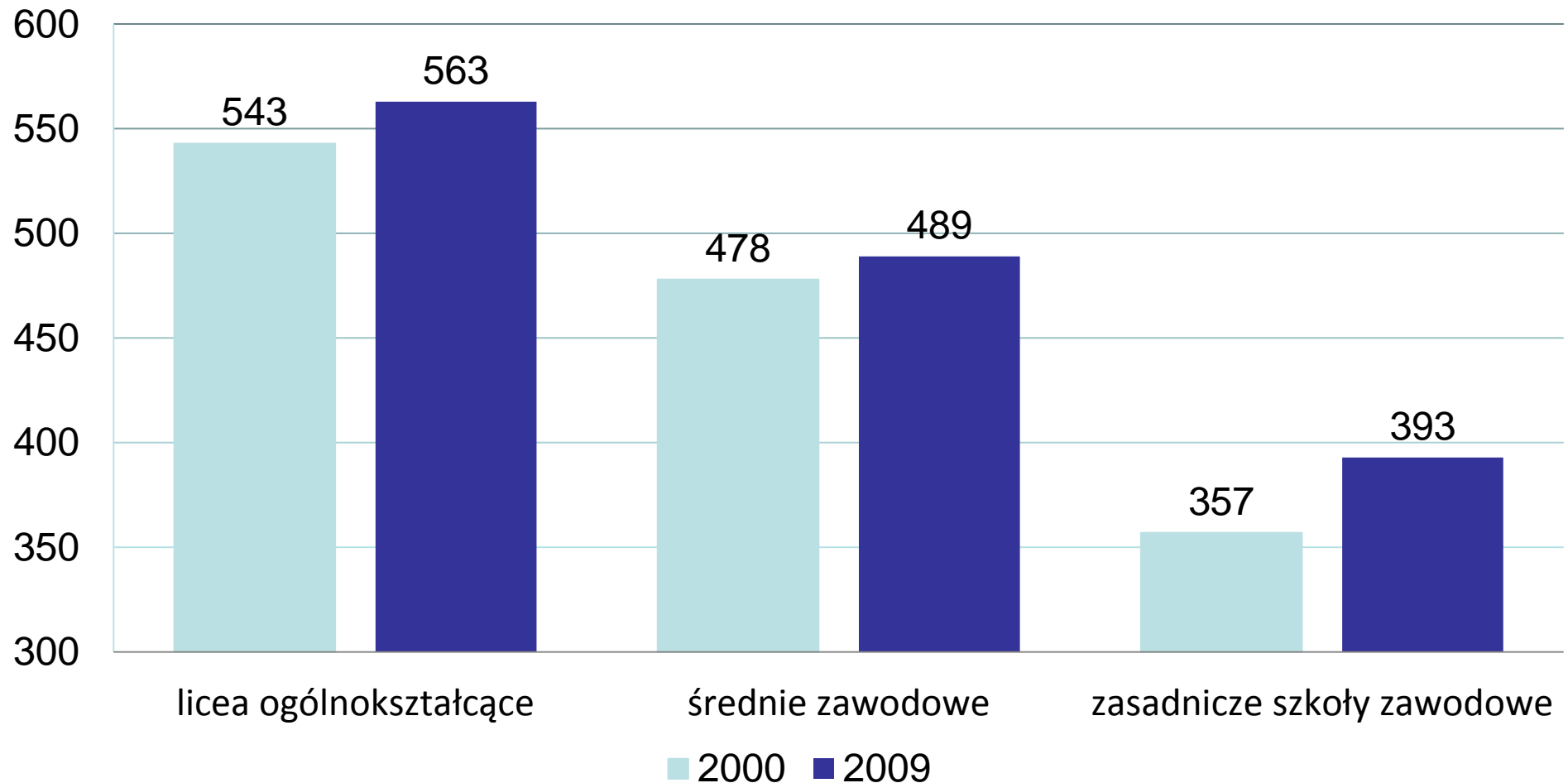

W 2009 r. badanie 16-latków pokazało, że uczniowie poszczególnych szkół są wciąż zróżnicowani, ale różnice są mniejsze niż w badaniu PISA 2000

Na zmianach w latach 2000-2009 najbardziej zyskali uczniowie zasadniczych szkół zawodowych

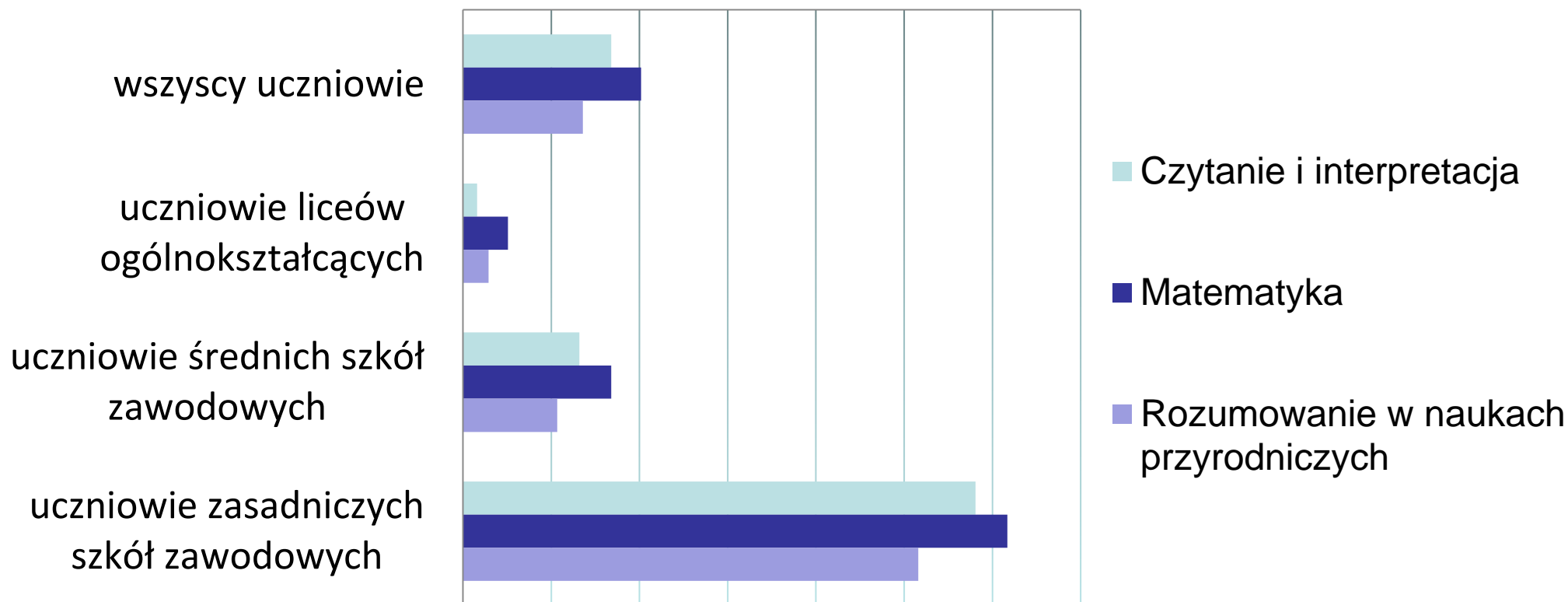
Średni wynik uczniów w podziale na typ szkoły w 2000 (15-latkowie) i 2009 r. (16-latkowie)

Selekcja na progu szkoły ponadgimnazjalnej wciąż jest problemem – w zasadniczych szkołach zawodowych koncentrują się najłabsi uczniowie nie mający podstawowych umiejętności mierzonych w badaniu PISA

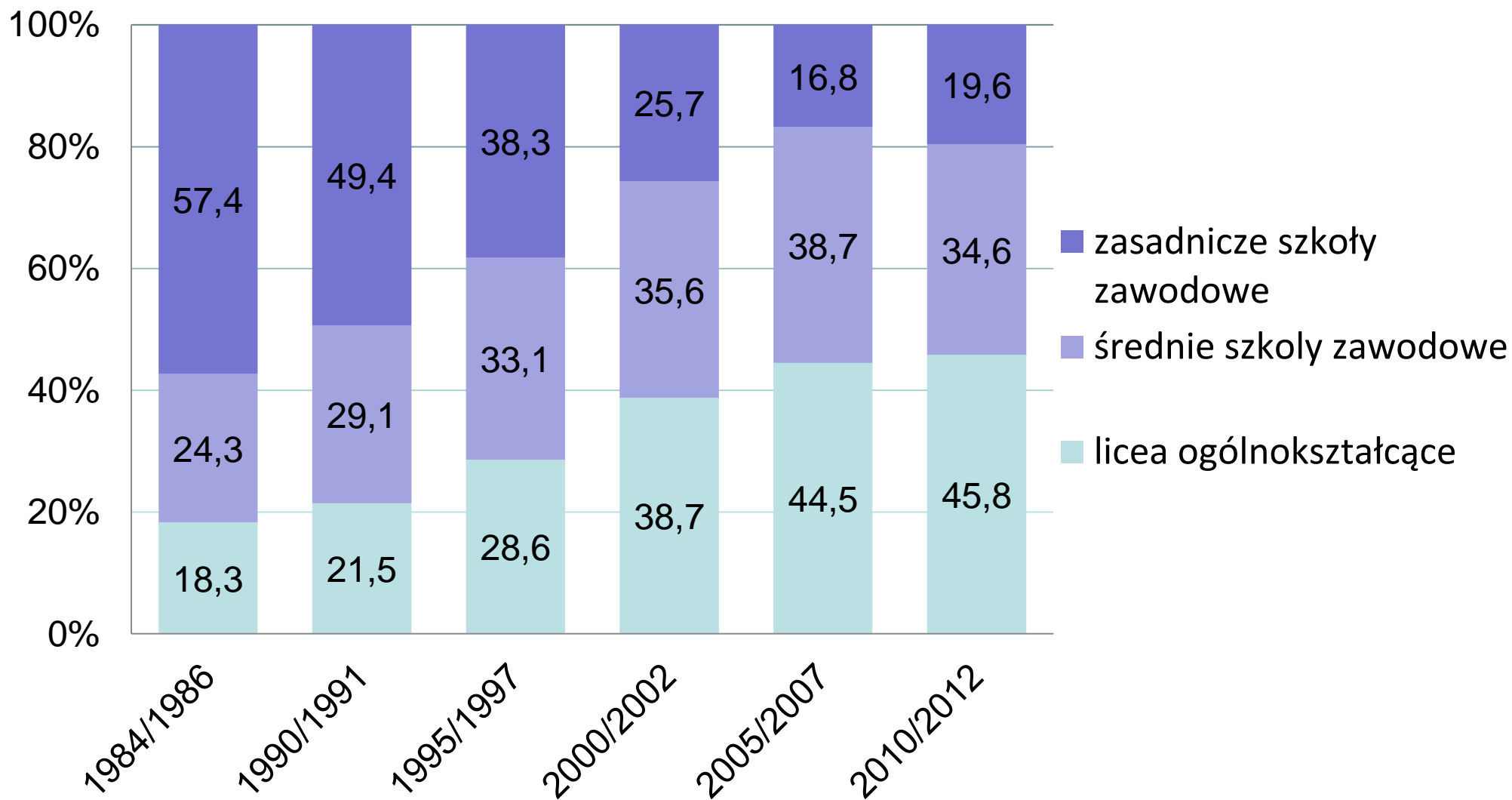
Odsetek uczniów poniżej drugiego poziomu umiejętności wśród uczniów poszczególnych typów szkół

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70%

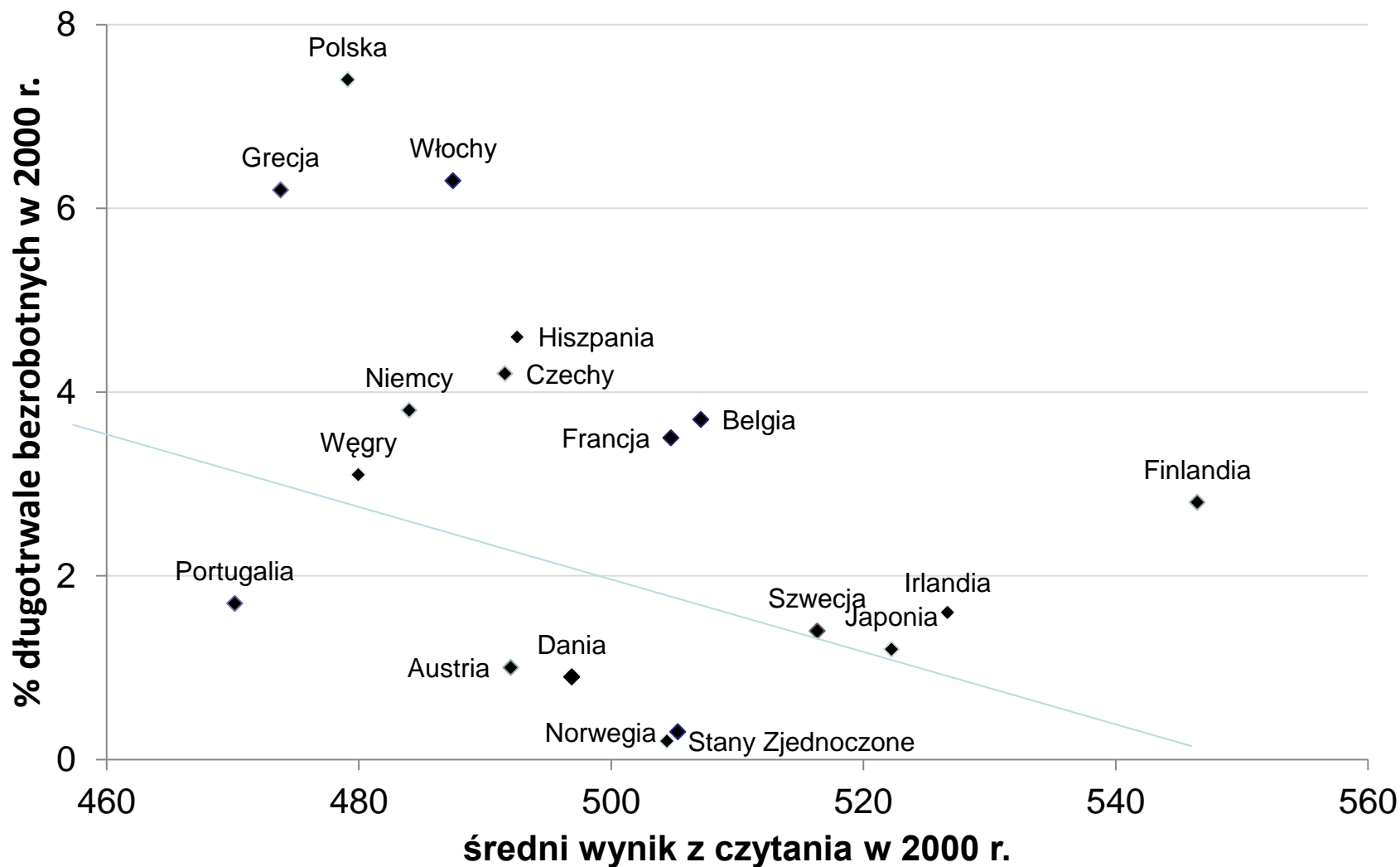

Ewolucyjna zmiana struktury szkolnictwa średniego

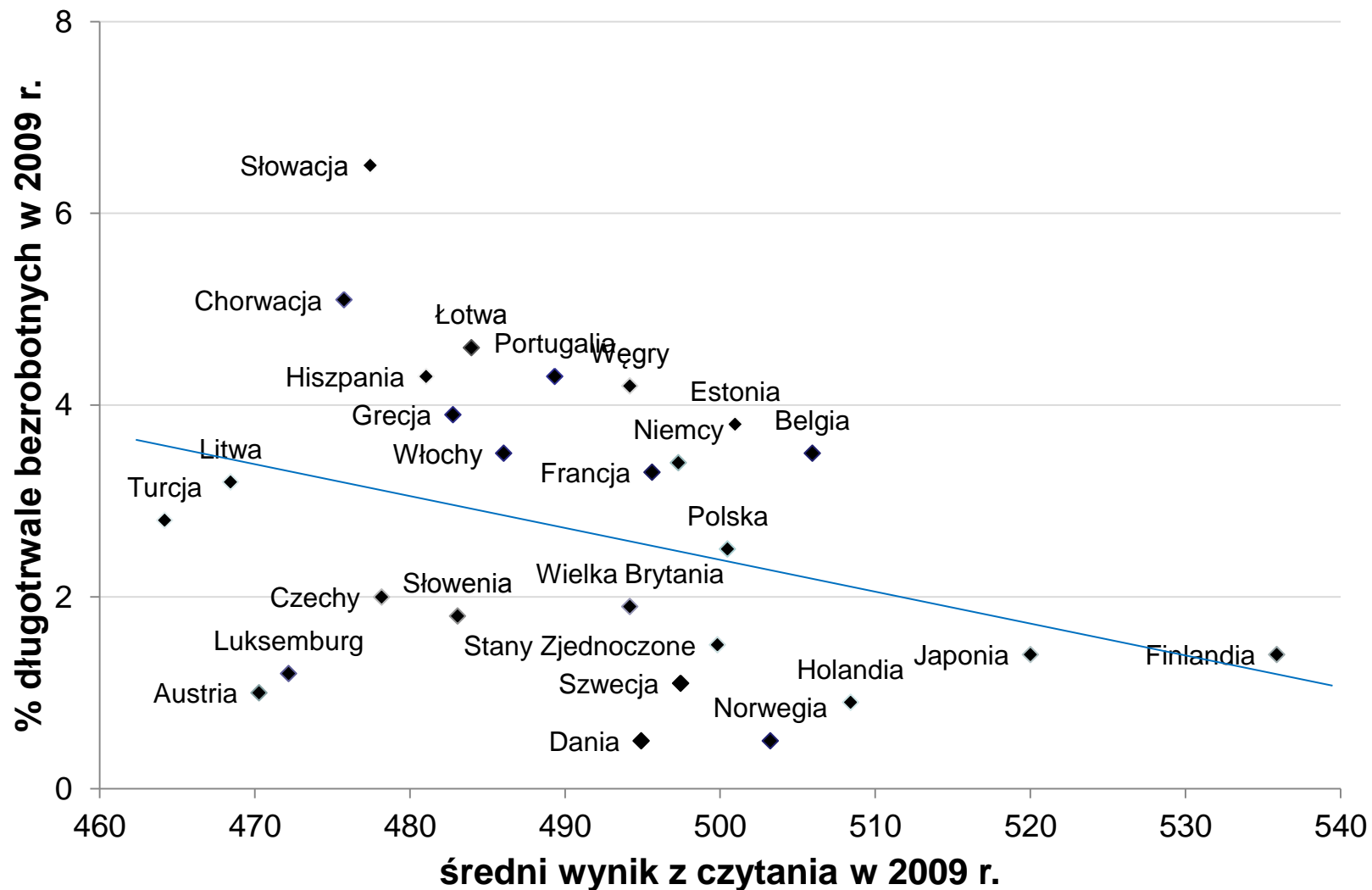
struktura szkół ponadpodstawowych/ponadgimnazjalnych według liczby uczniów pierwszych klas

Dlaczego umiejętności piętnastolatków są ważne w perspektywie uczenia się przez całe życie? (*Lifelong Learning LLL*)

Dlaczego umiejętności piętnastolatków są ważne w perspektywie uczenia się przez całe życie? (LLL)

Reformy 2009

Kontynuacja kierunku przemian z 1999:

reforma programowa wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego wdrażana od 2009, oparta na efektach kształcenia

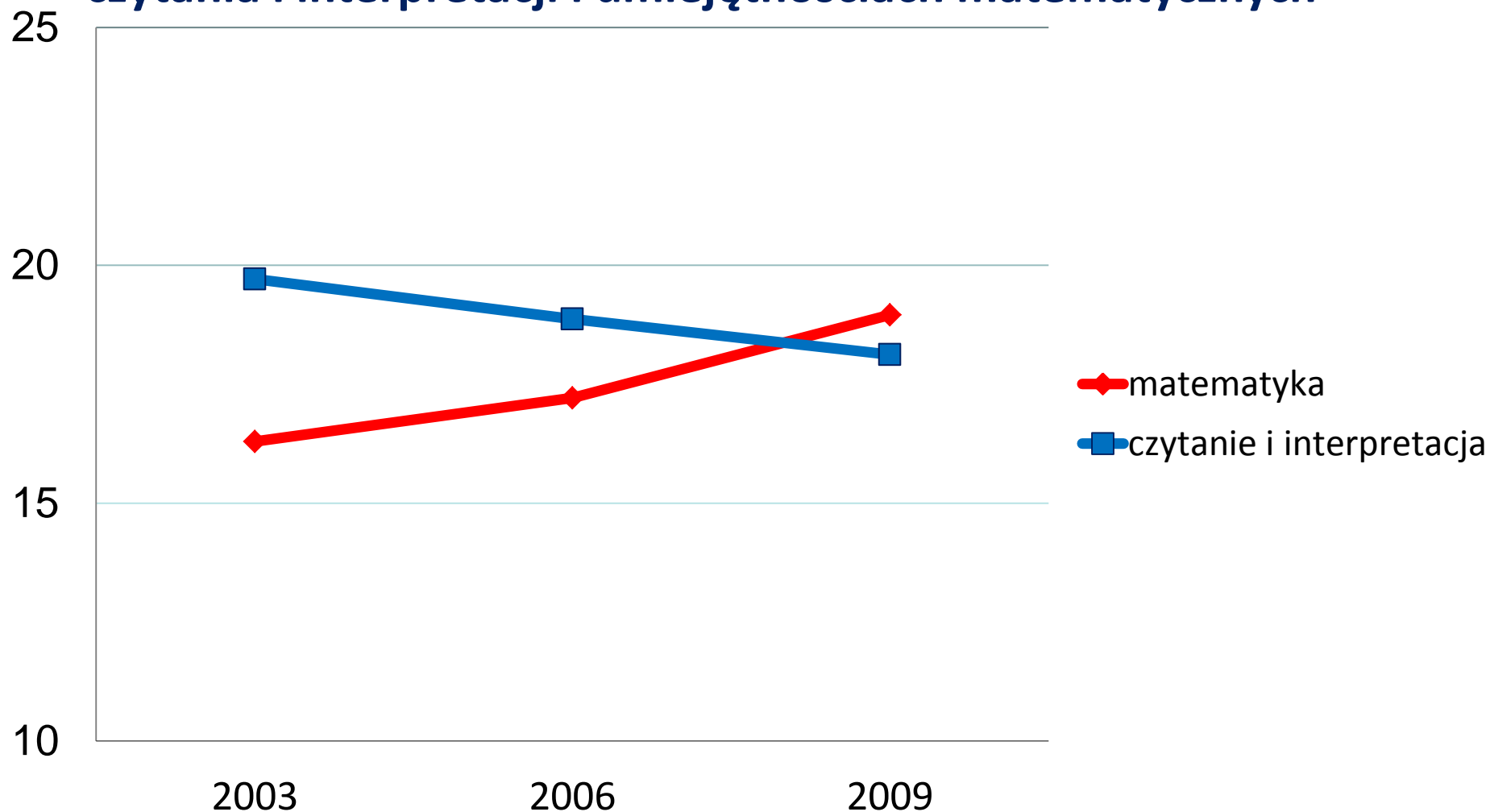
obniżenie wieku obowiązkowego przygotowania przedszkolnego (od 5. roku życia) połączone z upowszechnieniem wychowania przedszkolnego i obniżeniem wieku rozpoczynania obowiązku szkolnego (od 6. roku życia)

modernizacja kształcenia i szkolenia zawodowego, podstawa programowa, implementacja od 2012

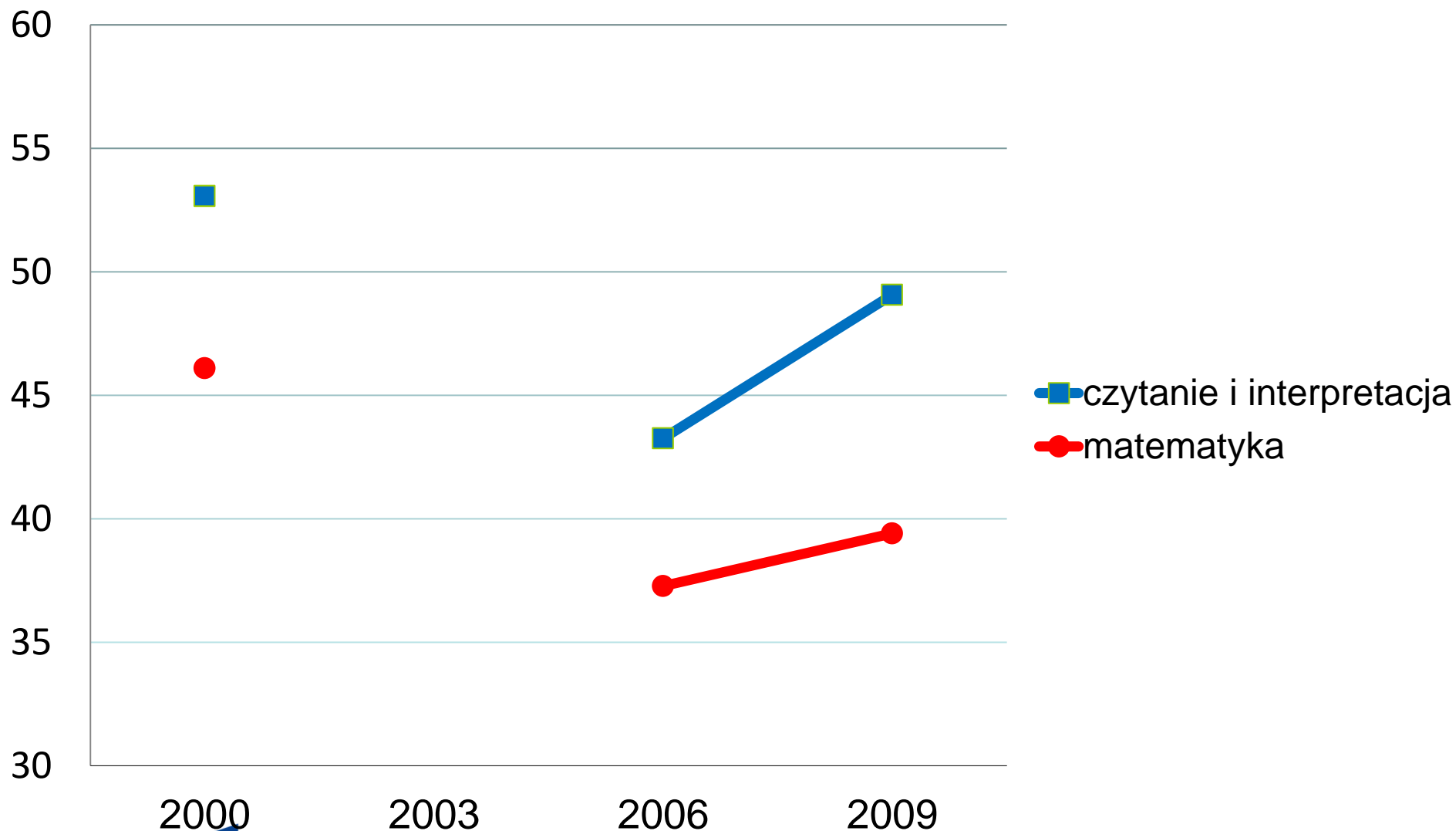
zmiany w szkołach i ich otoczeniu, wspierające proces indywidualizacji pracy z uczniami, szeroko rozumiane potrzeby edukacyjne indywidualnego ucznia, w tym rozwijanie uzdolnień

Zróźnicowanie między gimnazjami

Zróźnicowanie międzyszkolne wyników uczniów w umiejętności czytania i interpretacji i umiejętnościach matematycznych

Zróźnicowanie wyników między typami szkół ponadgimnazjalnych

2000

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

2003

2006

IBE

entuzjaści
edukacji

2009

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Generalne wnioski dla publicznej debaty

GIMNAZJUM – jako typ szkoły powszechnego kształcenia ogólnego potwierdziło sens swojego istnienia.

Zamiast pytać CZY - pytajmy JAKIE gimnazjum?

Reformy docierały do różnych segmentów szkolnictwa z różną intensywnością.

Szkoły ponadgimnazjalne powinny być objęte konsekwentną wizją przemian.

W tej wizji warto pamiętać o możliwości elastycznego kształtowania ścieżek karier edukacyjnych przez indywidualnych uczniów, w tym o przechodzeniu między kształceniem ogólnym i zawodowym, co sprzyja osłabieniu społecznych mechanizmów generowania nierówności edukacyjnych.

entuzjaści edukacji

Za następnych 9 lat

Szkoła, której nauczyciele dyskutują ze sobą i wspólnie rozwiązują konkretne problemy

Uniwersytety, które są otwarte na potrzeby szkoły i nauczycieli, i które współpracują z wieloma szkołami

Obie instytucje przygotowują do uczenia się przez całe życie (LLL) i są jego ośrodkami dla lokalnych społeczności

„Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego